

**ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ-гр.СМОЛЯН
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ**

”ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – КЛИСУРА”

гр.Клисуре, ул. „20-ти Април” №26 Email: dgsklisura@ucdp-smolian.com

Изх. № В-12-358/07.02.2023г.

**ДОКЛАД ЗА ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ТП „ДГС КЛИСУРА“ ПРЕЗ
2022 ГОДИНА**

Настоящото проучване е извършено в периода на месеци януари-декември 2022 година във връзка с годишния мониторинг на Горите с Високи Консервационна Стойност /ГВКС/за територията на ТП ДГС „Клисуре”.

Инвентаризацията и мониторинга са направени съгласно Система за провеждане мониторинг на биологичното разнообразие в Горите с Висока Консервационна Стойност на територията на ТП „ДГС”Клисуре”.

I.ИЗВЪРШЕНИ ГОРСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОПАНСТВОТО:

Изпълнение на основни натуралните показатели по дейности утвърдени по финансов план за 2022г. на стопанството. Нагледно в таблица 1 е предоставен разчета на натуралните показатели и реализацията им към 31.12.2022г.,съгласно Финансовия план /ФП/ за 2022г. на ТП ДГС-Клисуре.

Табл.1	Мярка	ГОДИШЕН Разчет 2022г.	Годишен отчет 2022г.	%
ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСИНА				
Ползване на дървесина	Куб.м.	29620	33 083	112
в.ч.промишлен дърводобив	Куб.м.	21978	27750	
В т.ч.	Куб.м.	6842	4724	
1.ЛЕСОКУЛТУРНА ДЕЙНОСТ				
А. залесяване и защита срещу ерозия и порои				
2.Стопанисване				
Маркиране	дка	30000	29814	
3.Защита на горски територии				
Защита от болести и вредители	дка	600	600	
Минерализовани ивици	м	16046	17996	

1.Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01.2022 до 31.12.2022 година е както следва:

ОБЩО ДЪРВОДОБИВ: 33 336.57 куб.м. в т.ч. Изпълнението е на 112%,спрямо заложения разчет на годината. Добити със собствени работници-са общо 4191куб.м. лежаща маса. Реализирано количество дървесина за 2022 г. е 33 083куб.м.

С писмо с изх. № В-10-1513 #1 от 07.11.2022г на ЮЦДП е определено годишно ползване от 30 440куб. м. дървесина в ДГС-Клисура са формирани както следва:

- За продажба на дървесина на корен за 1797 куб. м. ,за предварителна продажба на прогнозни количества дървесина -8824 куб.м.,

-за възлагание на добив.на дървесина -11844куб. м.,от които един обект в комплекс от дейности за 1 043 куб.м., обект ЗД2022-дългосрочен договор -2654куб.м.

Общо за добив и корен куб. м. което е 50,10% от одобреното годишно ползване. Предложени за местни търговци са 5 обекта за предварителна продажба на дървесина 3 047 куб.м. -10,0% от средното годишно ползване.

Обектите са формирани като са взети впредвид разположението на подотделите гравитацията на дървесината, структурата на пазара, съществуващата горска пътна мрежа и др. Анализът показва че са формирани различни по обем обекти от 37 до 2 654 куб.м. което дава възможност за участие на повече фирми с различни мощности и предпоставка за по-навременно усвояване на предвидените количества дървесина.

2.Извършените лесокултурни дейности са както следва:

2.1.Защита на горски територии:

-Поддържане на съществуващи минерализовани ивици-1799бл.м на стойност 3583лв. Отчетени са: -поддържане на стари минерализовани ивици/ ръчна обработка/-1799бл.м. на стойност 1897лв.; -поддържане на стари минерализовани ивици/ механична обработка- със собствен трактор/- 16196 л.м.

Противопожарни депа: Планираните средства са в размер на 1153.00лв. Отчетени са 128,32лв.- за техническо обслужване/ профилактика и поддръжка/ на прахови пожарогасители.

2.2.Стопанисване:

-Маркиране ЛСФ 2022г. Планувани са 40 000 куб.м. за 30 000лв. Отчетени са 29 814 куб.м.,

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени със собствени работници-маркиране и след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии-държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти. Изпълнението на дейностите е извършено при спазване на действащата нормативна уредба.

III. СОЦИАЛНИ СПОРАЗУМЕНИЯ

На 21.02.2022г. е сключен Браншови колективен трудов договор на работещите в отрасъл Горско стопанство-стопанисване през 2021-2022г. договора е подписан от директорите на шестте държавни горски предприятия и синдикални организации/НСБ, КТ подкрепа. В ТП ДГС-Клисура е сформирана синдикална организация към КТ Подкрепа. През 2022г. няма постъпили жалби от страна на работещите в ДГС-Клисура.

IV. ПЛАН/ ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЛУЖИТЕЛИ И РАБОТНИЦИ

ТП "ДГС - Клисура" има одобрена програма за обучение на работниците и служителите на стопанството и работници на фирми изпълнители за 2022 г. Основните теми заложи в програмата са обучение по горска сертификация, обучение по ЗБУТ, обучение по стопанисване на горите, обучение по прилагане на законодателството при промяна на нормативната уредба, обучение относно контрола и опазването на горските територии и други. През 2022 г. е проведено обучение по ЗБУТ от службата по трудова медицина (Одикоб9 ООД), при което са издадени сертификати на обучените служители. Проведени са тестове на служителите с лесовъдско образование с цел за повишаване на професионалната компетентност. Показаните резултати са добри.

V. ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД /В Т.Ч. РАБОТНИЦИНА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ

Към началото на 2022 г. ДГС "Клисура" осигурява директна заетост на 59 човека в т.ч. на ръководни длъжности, лесничей, горски стражари, помощен персонал, работници горско стопанство и др. Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани Длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие. Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции.

На работниците и служителите на ТП "ДГС - Клисура" е предоставено работно и униформено облекло. През 2022 г. е регистрирана един брой трудова злополука на територията на ТП "ДГС - Клисура" при извършване на маркиране от сезонен работник. Злополуката е регистрирана, работника е имал застраховка трудова злополука сключена от страна на стопанството, има платено обезщетение. При извършването на други горскостопански работи като производство на посадъчен материал добиване, товарене и транспортиране на дървени материали, строителство на горски пътища, обезопасяване на сечища и временни складове, административна дейност, както и при извършването на лов и други ловно-стопански мероприятия, няма регистриране на злополуки характеризиращи се като „трудови“ При проверка на регистъра на трудови злополуки по индикатор 2.3.4, съгласно изискванията на Стандарта за отговорно управление на горите. Регистрираната трудова злополука за 2022г. съпоставени с данните от статистическата информация за трудови злополуки на НОИ, съставляват 0,01% от общия брой за горския сектор на национално ниво. Тези данни доказват, че осигурените условия от ръководството на ДГС-Клисура са достатъчно ефективни установените досега условия, практики и оборудване могат да продължат да се прилагат и използват и през

настоящата 2023г. През отчетния период няма докладвани случаи на дискриминация (полова, религиозна) и сексуален тормоз, няма постъпили жалби от страна на работещите в ТП "ДГС – Клисурса.

Фирмите извършващи дърводобив са запознати с изискванията на Националния стандарт за отговорно управление на гори и изискуемата технология за добив на дървесина, информирани са да представят: валидна оценка на професионалния риск, фактури за закупени лични предпазни средства, да представят актуални договори от НАП за наетите работници, както и свидетелства за правоспособност за работа с бензино-моторни триони. За всеки един обект за дърводобив е изготвено „ Приложение 2-лист за проверка на оборудването и използването на лични предпазни средства и защитно работно облекло от горските работници, изпълнението на процедурите за безопасност и изискванията за извършване на горскостопански дейности”. На всички лица които ще извършват инструктаж е изготвено „Приложение 1-инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд „ В насажденията , в които се извежда сеч се поставя информационна табела и табела забраняваща достъпа на външни лица в сечището.

Фирмите, извършващи горскостопанските дейности, са уведомени да опазват горските пътища и са им издадени разрешителни за достъп на превозни средства с указания за преустановяване на движението при лоши метеорологични условия. Запознати са разпоредбите на чл.115, ал.1, т.2, и чл.116, ал.1, т.2 от /ЗГ/, които са в сила от 01.01.2018 г./ДВ, бр.60 от 7август 2015г/, и спазват изискването да притежават документ в съответствие с международен стандарт, издаден от независим орган по сертификация, свързан с дейности по добив/ или преработка на дървесина Издадени са общо 337 броя разрешителни за достъп.

VI. АНГАЖИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

През изтеклата година с кметовете на общините и кметствата бяха направени срещи, свързани с дейност и възможности за поставяне на различни проблеми. Разглеждани са въпроси свързани с права и задължения на местните общности, засегнати и заинтересовани страни, свързани с дейността на стопанството: Предстоящи и планирани горскостопански мероприятия; Подходящи възможности за заетост, обучения и други услуги, които ДГС предлага; възможности за местно и социално-икономическо развитие включващи възможни съвместни дейности, проекти и инициативи с местните общности засегнати и заинтересовани страни мерки за опазване на местата със специално и културно, екологично , икономически и религиозна или духовно значение на местните общности.

Кметствата и общините са писмено информирани относно вида на дейност, обекти, местности, сключени договори. Присъстващите на срещите са запознати с доклада от проведения мониторинг през 2022г и дейностите които са планирани за следващата година, с Доклада за Горите с Висока Консервациона Стойност/ ГВКС/. Също така са информирани, че могат да вземат участие в мониторинга на ГВКС ,както и да предоставят целогодишно информация, мнения и предложения за която ще бъде взета под внимание при изготвяне на годишните доклади. Местното население закупува дърва за огрев на базата на утвърден ценоразпис за продажба на дървесина на корен от горски територии държавна собственост по реда на чл.71, ал.1, т.1,2,3 и 6 от Наредбата по чл.95, ал1 от ЗГ, както и добита дървесина от временен склад по т.4. Кметствата на съответното населено място изготвя списък на правоимащите (до около 10 м3 на домакинство) на базата на който ДГС прави справка за възможното ползване и определя

обекти за съответната година. Задоволяването на местното население с дървесина и най-вече дърва за огрев, и в бъдеще ще остане сфера от дейността на ДГС с висока степен на социално въздействие, като двата основни фактора влияещи върху чувствителността на хората по проблема са количествата и цената.

Принос на ДГС към местното социално и икономическо развитие-Участието в местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ДГС и местната общност. Съществен проблем произтича от изискването на законодателството, изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез открити процедури и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на повече инициативи е лимитирана. При все ограниченията, ДГС „Клисура“ е сред най-активните в подпомагане на местната общност и това се оценява от всички заинтересованите страни. В изключително позитивна светлина могат да бъдат изтъкнати усилията за подпомагане на местни събития като Празника на картофа и празника на патриотичната песен, даряването на коледни елхи и фиданки, осигуряването на дървен материал за институции, училища, детски градини и граждани. Изтъква се и подкрепата към Професионална гимназия по икономика в гр. Клисура. По всеобщо мнение комуникацията между заинтересованите страни и ДГС е на изключително добро ниво. Не са констатирани и съществени проблеми с достъпа до информация. Горскостопанският план, като основен документ за стопанството е публичен и няма случаи на отказ от страна на ДГС. ДГС е предприело стъпки по осигуряването на публичност чрез своята уеб страница на: -процедурите за разрешаване на спорове със засегнати и заинтересовани страни, за подаване на оплаквания и сигнали; -ангажиментите за недопускане на корупция в т.ч. задължението да не се предлагат или приемат каквито и да било парични или друг тип подкупи; -писмените документи, отразяващи дългосрочната ангажираност на горското стопанство към принципите и критериите на [REDACTED] и свързаните политики и стандарти; -начините, по които местните общности могат да участват в процеса по планиране на горскостопанските дейности и обекти; -изготвената Оценка за социалното въздействие от дейността; -изготвеният Доклад за горите с висока консервационна стойност (с изключение на конфиденциална информация); -резюме на целите на управление; резюме на резултатите от провеждания мониторинг (с изключение на конфиденциалната информация).

VII. НЕЗАКОННИ НЕРЕГЛАМЕНТИРАНИ ДЕЙНОСТИ В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

За дейностите по опазване на горските територии са определени служители от стопанството, на които са им поверени, със заповед на директора, охранителни участъци, за които отговарят. Със заповед на директора се определят и изготвят графици за дежурните служители през празничните и почивните дни. Има изготвени процедури за реагиране и създаване на спешна организация и потушаване на горски пожари. За отчетния период са осигурени средства за поддържане на 16046л.м съществуващи минерализовани ивици. На територията на стопанството за 2022г. са регистриран 3 броя горски пожари на площ от 15дка.. На Служители от ДГС-Клисура взели участие в гасенето на горски пожари -16, служители на РС ПБЗН-гр. Карлово, взели участие в гасенето на горски пожари за 2022г-18, доброволци-65. Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ДГС, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите. Ролята на ДГС в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото. Налице е План за опазване на горите

от пожари съгласуван от специална комисия назначена от Областната служба Пожарна безопасност и защита на населението. В стопанството има одобрени схеми за начина на оповестяване при възникване на горски пожари. В началото на всеки месец се пуска График за дежурства.

С цел повишаване на ефективността на дейностите по опазване на горските територии държавна собственост, в обхвата на ЮЦДП, град Смолян и предотвратяване на нарушения, включително и подобряване на контрола по спазване на Закона на горите и подзаконовите нормативни актове са предприети следните мероприятия от Утвърдения план съгласно Заповед с №238/22.07.2021г. на директора на ЮЦДП 1.В зависимост от спецификата на проверките служителите, назначени за опазване на горски територии са организирани, постоянно в охранителни звена от двама служители. Извършват се проверки по опазване на горски територии-държавна собственост, както и собственост на физически лица, юридически лица и техните обединения, с площ до 2хектара. Всеки понеделник до 9:00часа горските стражари представят подробни доклади за извършените проверки от предходната седмица. 2. Горските стражари в стопанството водят дневник, в който се отразява работата, обектите и лицата на проверката, както и проверените транспортни средства и документи. Дневникът се попълва в края на всеки работен ден, като в същия се поставят писмени задачи от преките ръководители. 3.Всеки понеделник на служителите на „ДГС-Клисура“ в периода обявен със Заповед №РД-20-57/14.04.2022г. на Областния управител-област Пловдив пожароопасен сезон е извършван инструктаж на служителите, пряко ангажирани в гасенето на горски пожари за спазване на утвърдените със Заповед №РД-09-354/08.04.2019г. на Министъра на земеделието, храните и горите Правила за ЗБУТ в горски територии. Инструктажите се отразяват по надлежния ред в Книга за инструктаж по безопасност и здраве при работа. На отсъствалите служители поради отпуск/болнични е проведен инструктаж след завръщане на работното си място. 4. За повишаване капацитета на служителите от стопанството, пряко ангажирани с опазването на горски територии са проведени редица обучения. Има съставен присъствени списъци. Във връзка с изпълнението на изготвения и утвърден План за повишаване на ефективността на дейностите по опазване на горските територии държавно собственост и предотвратяване на нарушения в горските територии собственост на физически лица, юридическите лица и техните обединения, с обща площ до 2 ха, включително има сключено Споразумение за сътрудничество и взаимодействие между Министерството на вътрешните работи и министерството на земеделието храните и горите сключено през 2018г. което е действащо и към момента. На основание на същото се организират и извършват съвместни проверки с Районните управления на МВР, и Районната служба Пожарна безопасност и защита на населението. Сключеният договор от страна на ЮЦДП, гр. Смолян с Главна дирекция Национална полиция, съгласно т.15, раздел IV от горесцитираното споразумение за осъществяване на взаимодействие с дирекция Жандармерия за извършване на проверки в районите с повишен риск от посегателства в горски територии, към момента също е действащ. Взаимодействието на служителите по контрола и опазването на горските територии е предимно със служители на МВР. При наличие на данни за престъпление, структурите на МВР поемат случаите. От друга страна, при констатиране на нарушения, свързани с горското законодателство, често служителите на МВР се обръщат за съдействие и съставяне на актове към служители от РДГ или ТП ДГС. Защитата и опазването на горските територии от пожари, както и непосредствените действия по гасене се осъществяват в тясно сътрудничество с ГД „ПБЗН“ - МВР-през 2022 год. не са извършени съвместни проверки с участието на служители от РПУ-Карлово. През 2022г. са извършени множество проверки на обектите за добив на дървесина, по време на ловни излети, на МПС-та транспортиращи дървесина, на защитени територии и др. На обектите

за добив на дървесина са съставени констативни протоколи по дисциплината на ползването. В повечето случаи се касае за несъбрана вършина и висока сеч. Също така регулярно се попълват и чек-листи за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване изискванията за изпълнение на горскостопански дейности от извършени периодични проверки. При тях няма констатирани големи нарушения. Дадени са препоръки за редовно осигуряване на предпазни ръкавици и поставяне на табели „Внимание води се сеч“. До края на годината са съставени 36бр. акта по ЗГ, по ЗЛОД няма констатирани. Извършени са общо 1873 проверки в т.ч. 180 проверки на ловци, 328 бр., за други физически лица, 950 бр. проверки за обекти на дърводобив. Общо с 1140 броя повече проверки от предходната 2021г. През 2022г. са извършени планови проверки по документи и на терен от експерт контролори на ЮЦДП-Смолян. От съставените протоколи става ясно, че дейностите извършвани от ДГС-Клисура са извършени съгласно националното законодателство и няма констатирани големи нарушения.

VIII. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

1. Планираното ползване на дървесина през 2022г. 29620куб.м.лежаща маса. Реализацията на дървесина е в размер на 33336,57лежаща маса. Ползването е осъществено върху площ от 626.793ха.Ползването е в рамките на планираното.

Вид сеч	КОМПЛ_Площ - ха	КОМПЛ_Стояща маса	Усвоена площ - ха	Усвоена Лежаща маса - м3
възобновителни	338.46	17543	196.582	9485.7
гр.-постепенна	185.89	11653	76.602	5968.66
пост.котловинна	149.2	5480	117.21	3284.31
нерав.посепенна	2.77	255	2.77	213.23
гола	0.6	155	0	19.5
отгледни	387.57	18058	252.405	10642.24
пробирка	262.69	13067	190.062	8659.11
прореждане	124.88	4991	62.343	1983.13
други	299.78	20128	172.256	13173.9
санитарна	60.76	581	41.23	390.79
принудителна	239.02	19547	131.026	12783.11
техническа	6.11	68	5.55	34.73
техническа	6.11	68	5.55	34.73
Общо	1031.92	55797	626.793	33336.57

Приет и утвърден е Противопожарен план за 2022г. на стопанството, където заложените мероприятия са изпълнени. През 2022г. са възникнали 3 броя пожари в държавни горски територии на площ от 5 ха. Извършени са следните противопожарни дейности-
1.Поддържане на съществуващи минерализовани ивици-16046л.м, -2.поддържане на стари минерализовани ивици/ ръчна обработка/-1800л.м.-

3.ремонт и поддръжка на съществуващите трайни пътища със собствена техника-
4.Противопожарни депа: Планираните средства са в размер на 1153.00лв. Отчетени са 128,32лв.- за техническо обслужване/ профилактика и поддръжка/ на прахови

пожарогасители. 6.Маркиране ЛСФ 2022г. Планувани са 40 000 куб.м. за 30 000лв. Отчетени са 29 814 куб.м.,като изразходваните средства са в размер на 16114,87лв.

5. Вид и количество на добитите продукти/ включително недървесни горски продукти/:Добити са следните продукти от държавни горски територии,стопанисвани от ТП”ДГС Клисуре”/по данни от информационната система на ИАГ/:Подадени са заявления и са издадени 26 броя позволителни за ползване на недървесни горски продукти-заведени в съответния регистър. По данни на ползватели са добити: малина-листа-2000кг.;; черна и червена боровинка-500кг.,гъби-манатарка-350кг,пачи крак-210кг,рижинка-140кг.Ангажираността в този вид дейност има ясно изразен сезонен характер, варира през годините в зависимост от наличния ресурс и е с по-ясно изразена активност на населението от Розино. Подадените заявления за ползване на недървесни горски продукти са заведени в съответния регистър. Не бяха идентифицирани съществуващи или потенциални негативни социални въздействия в следствие дейността на ДГС по осигуряване на паша. През 2022г са издадени 15 бр. разрешителни за паша.

IX.ПРОМЕНИ В ГРАНИЦИТЕ, СОБСТВЕНОСТТА, ФУНКЦИОНАЛНОСТТА И ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО НА ТЕРИТОРИИ В ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ГРАНИЦИ НА СТОПАНСТВОТО.

През 2022год. няма промяна в собствеността на горите, както и промени в начина на ползване.

Общата площ на горските територии, стопанисвани от ТП ДГС „Клисуре” е в размер на 17683.2 ха, разпределени по вид собственост

-държавна собственост-17428.7 ха.

-общински гори-161.9ха.

-физически лица-92.6ха.Данните са на база Горскостопански и Ловностопански план за Държавните горски територии на ТП „ДГС-Клисуре”/част Клисуре/ за периода 2016-2025год. Утвърден със Заповед на ИАГ №928/13.10.2017година. ТП”ДГС-Розино” преминава към ТП”ДГС-Клисуре”, съгласно Заповед №РД 09-1083 от 01.08.2012година.

По ГСП от 2012г./в процес на утвърждаване през 2023г./ на ТП „ДГС-Розино” общата горска територия е 10208,5 ха : в.т.ч.ДГТ-10043,9ха, топола ДГФ-0,5;в т.ч. Общинска собственост-123,3 ха; в т.ч. ЧГФ-38,8ха.

-Обща площ на стопанисваната територия включена в обхвата на сертификата – 17418.60ха

Забележка:/10,10ха. е площ извън обхвата на сертификата/

-Площ на защитените територии –13823,37 ха. Защитена местност ”Върлишница-188.9ха, Защитена местност „Бурсук кая“-47,7ха, защитени зони, попадащи в границите на ТП „ДГС ”Клисуре”: BG0000429 Река Стряма-72.4ха, BG0001389 Средна гора-4046.5ха, BG0001493, Централен Балкан-буфер-4998.1ха, BG0000494 Централен Балкан-84.1ха, BG0002054 Средна гора-4313.6ха, поддържан резерват ”Богдан”-5,6ха., Резерват „Чамджа”-66,8ха. / „Розино”-3734.80ха.; „Клисуре”-1421,2 ха.

- Площ на стопански гори- Стопански горски територии, определени по реда на чл. 5, ал. 4 от ЗГ. На територията на ТП „ДГС Клисуре“(в земл. на гр. Клисуре) липсват.

-в землище на с. Розино- – 572.6 ха.

- Площ на плантациите -няма налични

-Площ на териториите стопанисвани от ДГС, но извън обхвата на сертификата 258,7 ха.

-Обща площ на разсадника-10,10ха.

-Общински гори-161,9ха.

-Физически лица-92,6ха./от тях 6,4ха., представляват земеделски територии, които след 1991 год. са придобили статут на гора по ЗГ, но са извън отчета на ГФ-82,6ха./.

През 2022г.няма издавано Решение за промяна на предназначението на гори и земи от ДГТ. Няма текущи реституционни съдебни спорове за територии стопанисвани от ДГС. На територията на стопанството не са идентифицирани и случаи на разрушаване/нарушаване на обществена/ частна инфраструктура в следствие движение на тежкотоварни камиони извършващи превоз на дървесина.

Х. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРИТЕ

През 2022година за държавните горски територии са подадени и регистрирани общо 143 броя сигнални листове за нападения и щети от биотични фактори и оценка на здравословното състояние на горите на територията на ТП „ДГС Клисура” От тях: за борова процесия 39бр.;за корояди- 20бр., а за абиотични 16 броя . От тях 1 броя за ветровал /игл/, 1бр.ветровал шир., ветролом и ветровал 3бр.ветролом шир-2бр, 1бр. слани, 1бр.-съхнене на цера, 1бр.-съхнене на смърча,1бр. повреда от пожар/игл./-1бр.,повреди от пороен дъжд-1бр.93бр.-от свлачища. В насажденията, които са повредени от съхнения и корояди са изготвени план-извлечени, инвентаризационни описи или предписания от РДГ и в част от тях са проведени санитарни или принудителни сечи, други са останали за ползване през 2023.

- **ВЪЗНИКНАЛИ ПРИРОДНИ НАРУШЕНИЯ-** На 02.09.2022година на част от територията на ДГС-Клисура беше засегната от природно бедствие-наводнение. Въведено беше бедствено положение за част от Община Карлово с заповед №РД-857/02.09.2022г на кмета на общината, удължена с заповед №РД-884/12.09.2022г до 02.10.2022г. Силно е повредена пътната мрежа, като на места са отнесени участъци от трайни горски пътища, достъпът все още до някои дърводобивни обекти е силно затруднен, а някъде и невъзможен. На места са започнали свлачищни процеси, като са се образували ровини. Щетите, нанесени върху горската инфраструктура, вследствие на обилните валежи са-големи. Разрушена и напълно е унищожена инфраструктура като горски пътища / изнесена земна маса, изкопи в размер на 112км./, разрушени водоскоци-15броя, разрушени инженерни съоразения, /железобетонни мостове-8броя/, свлачища, образували се от поройните дъждове върху дървопроизводителна площ-217дка, преустановен е достъпът до ловен дом Бичкията, пътя и мостовете са напълно разрушени-изнесен път, отвлечени и скъсани мостове, прекъснато е водозахранването и електрозахранването. От началото на бедствието техника и служители на ДГС-Клисура, както и командировани служители от други ДГС/ДЛС от страната, помагача почти денонощно за почистването на пострадалите населени места. Извършва се ремонт със собствена техника на алтернативни горски пътища или изграждане на временни такива за осигуряване на достъп до горските територии, временно, докато се проведат процедурите по проектиране и основен ремонт на главните горски пътища. Предоставена е и помощ от други стопанства.

Нужно е да се преценят и планират необходимите и възможни за изпълнение противоерозионни мероприятия и други нужни възстановителни дейности, реално на терен. за целта ДГС има необходимост да привлече квалифицирани специалисти за да се да се направи реална оценка на риска на по отношение на вида, честотата и степента на въздействие на природни бедствия и природни нарушения, които потенциално могат да възникнат на територията на ДГС-Клисура; Да се дефинират общи и специфични мерки, свързани с управлението на горите на територията на ДГС-Клисура, които да намалят риска от и/или смекчат негативните въздействия от наводнения и порои върху инфраструктурата и населените места.

XI.ГОРИ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ

В ДГС „ Клисура „попадат части от пет Защитени зони:

Защитени зони обявени по Директива92/43/ЕЕС от 21 май 1992година,за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна (наричана за краткост Директива за местообитанията): -Защитена зона „Средна гора” с идентификационен код BG0001389,приета с решение №661/16.10.2007г. и актуализирана с РМС №811/16.11.2010г. ,с обща площ-6341.2хектара,от които залесена 5179.0ха и незалесена 1162.2ха.

- Защитена зона „Централен Балкан - буфер ” –” с идентификационен код BG0001493приета с решение №802/04.12.2007г. и актуализирана с РМС №811/16.11.2010г.- с обща площ 973.7ха,от която залесена 674.0ха и незалесена 299.7ха.

- Защитена зона „Река Стряма“ с идентификационен код BG000429,приета с решение №122/02.03.2007г. и актуализирана с РМС №122/02.03.2007г,с обща площ 102.1 ха.,от която залесена 91.9 ха и незалесена 10.2 ха.

Защитени зони по Директива 79/409/ЕЕС от 2 април 1979 година,за опазването на дивите птици(наричана за кратко директива за птиците):

-Защитена зона “Средна гора” – с идентификационен код BG0002054 ,обявена със Заповед №РД-273/30.03.2012 на МОСВ- с обща площ 6044.1,от която залесена 4968.7ха и незалесена 1075.4хектара

- Централен Балкан BG00002128,приета с обявена заповед №РД-321/04.04.2013г. на МОСВ с обща площ 1162.5хектара,от която залесена 5179.0ха и незалесена 1162.2 ха.

На територията на ДГС”Клисура”попадат следните горски територии,които са обявени съгласно Закона за защитени територии /ДВ бр.133от 11.11.1998г./

1. Защитена местност "БОРСУК КАЯ"-обявена със Заповед №535/04.06.1986г./Дв бр.47/1986г./ на КОПС като буферна зона на поддържан резерват „Чамджа“,прекатегоризиранасъс Заповед №РД-779 от 16.10.2007г. като защитена местност „Борсук кая“,с обща площ 47.7ха,от която 43.8ха залесена и 3,9ха незалесена.

2. Защитена местност "ВЪРЛИШНИЦА"-обявена със заповед №3572/30.12.1966г. на МГП за историческо място и проекатегоризирано със заповед №РД-327/31.03.2003г. На МОСВ-с обща площ 188.9ха от която залесена 177.4ха и незалесена 12.4 ха.

Всички мероприятия, които са залегнали в горскостопанския план са проектирани съгласно: Закон за горите от 2011 год. –Наредба №6 за устройството на горите и земите от горския фонд и ловностопанските райони в Република България от 2004 година;

Писмо №33-05-08/18.04.2008г. на ДАГ относно: Оценка за съвместимост на лесоустройствените проекти с предмета и целите на защитените зони по чл.3,ал.1,т.1 от ЗБР /защитени зони по Натура 2000/-, Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение 1от ЗБР” утвърдена на основание чл.4,ал1,т.2 от Наредба №8/05.05.2011г. за сечите в горите от ИД на ИАГ. При проектирането на всички мероприятия, залегнали в ГСП на ДГС „Клисура” стриктно са спазени всички условия, които са предвидени в Решение №26 ОС/2014г. на МОСВ,с цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

Горите на ТП „ДГС Клисура” имат не само местно, но и национално значение. Голяма част имат значение предимно като източник на целулоза,строителна дървесина,за нуждите на промишлени предприятия, държавни и частни фирми, както и за добив на дърва за местното население. Местното население закупува дърва за огрев на базата на утвърден ценоразпис за продажба на дървесина на корен от горски територии държавна собственост по реда на чл.71,ал.1,т.1,2,3 и 6 от Наредбата по чл.95,ал1 от ЗГ,както и добита дървесина от временен склад по т.4. Позволителните за закупуване на дървесина се издават след представяне на списъци от кметовете на населените места, съдържащи трите имена и постоянния адрес на не повече от един член на домакинство, постоянно живеещ в населеното място. Горите в района имат социално-хигиенни, защитно-водоохранни, противоерозионни и рекреационни функции.

МОНИТОРИНГ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ/ВКЛ.МОНИТОРИНГ НА ВКС/: Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и /или зони,както и за ограничения, посочени в заповедите им за обявяване. Разработени са формуляри за мониторинг на видовете от ВКС 1.2,1.3 и местообитанията от ВКС3,за теренно попълване от лесовъдския състав. При подготовката на досиетата за насаждения включени в КЛФ, се отразяват ГВКС попадащи в съответния обект ,като в следствие на терен служителите на ТП”ДГС-Клисура” следят за правилното прилагане на мерките за опазване на съответното ВКС, и за видовете местообитания;-формуляр за мониторинг на биологичното разнообразие и ВКС 1.2-растения/застрашени, изчезващи и ендемични видове/ на територията на ТП”ДГС-Клисура” В периода на месец януари-декември има попълнени следните формуляри: - мониторинг на застрашени, изчезващи и ендемични видове-***ВКС1.2: Растителни видове: ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ*** Растителни видове включени в Приложение 1 към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Клисура-**1. Елвезиево кокиче (*Galanthus elwesii* Hooker f.)-не са установени нови находища; -2. Обикновена кандилка (*Aquilegia nigricans* Baumg./*Aquilegia vulgaris* auct.)- не са установени нови находища;**

Растителни видове извън *Приложение 1* към Националното ръководство, с потенциално разпространение на територията на ДГС-Клисура :

Vicia dumetorum L.- Храсталачна глушина, *Cyclamen coum* Mill. Сем. Primulaceae – Игликови- Пролетно ботурче, *Primula officinalis* *Campanula latifolia* L. Сем. Campanulaceae – Камбанкови- Широколистна камбанка-не са констатирани находища, срещат се единични екземпляри;

Животински видове:

1.Видра- На територията на ДГС “Клисура” извършен е мониторинг в отдел: 88 д., видът не е наблюдаван.

2. Кафява мечка (*Ursus arctos* /-На територията на ДГС "Клисура" видът е с непостоянно присъствие. Често на територията на стопанството навлизат индивиди от НП „Централен Балкан“.

3. Царски орел (*Aquila heliaca*)- На територията на ДГС „Клисура“

През изминалия гнездови сезон двойката бе прогонена от гнездовата територия по неизвестни причини.

4. Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*)- На територията на ДГС „Клисура“ са установени две находища на вида в България, едно в ГСУ „Розино“ и едно в ГСУ „Клисура“. През размножителния период Червеногуши мухоловки бяха установени в следните отдели: 66 г, 1154 а. През

5. Малък ястреб (*Accipiter nisus*)- На територията на ДГС «Клисура» се среща в следните отдели: 2029 х, ч; 61 1.

6. Осояд (*Pernis apivorus* /-На територията на ДГС „Клисура“ се среща в следните отдели: 86 о; 2004 б и 76 4 .

7. Сив кълвач (*Picus canus*/ -На територията на ДГС "Клисура" се среща отдел: 86 у, през извършения мониторинг не е наблюдаван.

8. Черен кълвач (*Dryocopus martius*)- На територията на ДГС "Клисура" се среща в следните отдели: 91 а, 176 в; 2029 х; 2033 ж; 52 а.

От направения мониторинг на горепосочените видове през отчетния период не са констатирани обитаеми леговища или гнезда, а само следи от преминаване или птица в полет. Не са установени нови местообитания различни от посочените в доклада за ГВКС за видра и червеногуша мухоловка, малък ястреб, осояд, сив кълвач.

Черен щъркел (*Ciconia nigra*), е наблюдавани в полет няколкократно.

Наблюдавани са през годината, но липсва информация за установено трайно присъствие на екземпляри от следните видове:

Видове бръмбари, пеперуди, земноводни и влечуги включени в Приложение 1Б към националното ръководство, с потенциално разпространение на територията на ТП „ДГС-Клисура“

Еленов рогач *Lucanus cervus* (Linnaeus), Пъстър смок има извършено наблюдение и пъпълнен формуляр

Алпийска розалия *Rosalia alpina* (Linnaeus), Голям буков сечко *Mormus asper funereus* (Mulsant), Глогова торбогнезница *Eriogaster catax* (Розово нощно пауново око *Perisomena saecigena* Шипоопашата костенурка, (*Testudo hermanni*/, Смок мишкар (*Elaphe longissima longissima Laurenti*/, Обикновенна блатна костенурка, Шипобедрена косенурка, Южен гребнест тритон, червенокоремна бумка, Жълтокоремна бумка; Заплетен карабус *Carabus intricatus* (Linnaeus)- не са установени .

ВКС 1.3 КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Проведен мониторинг на критични концентрации на видове-ВКС 1.3; Сватбовища на Благороден елен- Наблюдавани са възрастни индивиди. ВКС2.ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТВ територията заета горски масиви не е установено фрагментиране. В обхвата на ДГС-Клисура не са изградени големи инфраструктурни обекти, засягащи горски територии. не са констатирани едроплощни повреди от биотични и абиотични въздействия.

Проведен мониторинг на горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива-ВКС3:

В горски територии-държавна собственост от района на стопанството са идентифицирани 10 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми, както следва:

1.G1.2116 Dacio-Moesian ash-alder woods-Смесени крайречни галерийни съобщества с основен индентификатор черна елша/ *Alnus glutinosa*/.

2.G1.6931 Balkan Range acidophilous beech forests-проведени наблюдения

Гори с преобладание на бук, разположени на бедни кисели и влажни почви. Местообитанието включва ацидофилни широколистни и смесени широколистно-иглолистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica*).

3.G1.6932/6933 Balkan Range neutrophile beech forests- Типични неутрофилни букови гори (асоциация *Asperulo-Fagetum*). Мезофитни букови гори върху сравнително бедни почви (асоциация *Festuco drymejae-Fagetum*-

4.G1.661 Middle European dry-slope limestone beech forests-Ксеротермофилни гори, развиващи се върху варовити, често плиткни почви от типове лесивирани файоземи и рендзини. Основен дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *Moesiaca*-

5.G1.69 Thermophilous Moesian beech forests- Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp.

6.G1.7C1 [Ostrya carpinifolia] woods- Характерни растителни видове са планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновен явор (*Acer pseudoplatanus*), дребнолистна липа (*Tilia cordata*) и едролистна липа (*Tilia platyphyllos*-

7.G1.A4 Ravine and slope woodland- Характерни растителни видове са планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновен явор (*Acer pseudoplatanus*), дребнолистна липа (*Tilia cordata*) и едролистна липа /*Tilia platyphyllos*/-

8.G3.16 Moesian [Abies alba] forests- Горите от обикновена ела (*Abies alba* subsp. *alba*) имат ограничено разпространение в планините на България.-

9.G3.56(1) Helleno-Balkan Pallas' pine forests- Гори от черен бор с реликтен характер. Характерни растителни видове: черен бор (*Pinus nigra* ssp. *pallasiana*).

10.G4.6 Mixed [Abies] - [Picea] - [Fagus] woodland- Смесени иглолистно-широколиствни гори на обикновен бук (*Fagus sylvatica*) с обикновена ела (*Abies alba*) и/или обикновен смърч (*Picea abies*). Във вскички изброени екосистеми са проведени наблюдения,попълнени са формуляри за извършен мониторинг. Като цяло структурата на насажденията са с неравномерна вертикалнаструктура.Обезлистване почти не се наблдава. Насажденията са с добър възобновителен потенциал,сукцесионни процеси няма в поголям част от насажденията. Наблюдавасе обаче тенденция за смяна на обикновената ела с обикновен бук. Потенциални заплахи съществуват относно пожари, антропогенна дейност ,природни бедствия и др. **Гори във фаза на старост (Old growth forests)** Тези гори включват наличие на :1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид; 2.Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони; 3.Дървета с масивни живи клони/често с диаметър по-голям от 25 см./;4.Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи; 5.Големи мъртви дървета,които са все още на корен;6. Паднали големи мъртви дървета,които са в различна фаза на разлагане;7.Неравномерна пространствена структура. Гори, отличаващи се с посочените по-горе характеристики на територията на ТП"ДГС-Клисура" намиращи се във фаза на старост или притежаващи потенциал за превръщането им в такива са установени 128бр. подотдели с обща площ 882.8ха.по списък ,съгласно Заповед №899/04.10.2016г. на ТП"ДГС Клисура", публикуван на сайта на ЮЦДП-Смолян ,предстои актуализация.

Не са установени нарушения и отклонения от препоръките и указанията за стопанисване. Проведено е наблюдение в следните отдели 1139 а , 1142 г, 1145 в и др.

Със Заповед с №336/10.04.2018год.на директора на стопанството за основните естествени екосистеми установени в горските територии-държавна собственост са

определени представителни образци с обща площ-1751.7 ха./ **Заповедта е публикувана на интернет страницата на стопанството/предстои актуализация/**

ВКС 4. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, КОИТО ИЗПЪЛНЯВАТ ВАЖНИ ПРИРОДНИ ФУНКЦИИ В КРИТИЧНИ СИТУАЦИИ (НАПР. ЗАЩИТА НА ВОДОСБОРИ, КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА).- На територията на ТП ДГС „Клисура” са представени типове ГВКС, свързани с екологичните функции на горските екосистеми. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от лесоустройствения проект и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКС-та за територията на ТП ДГС „Клисура” са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

Проведен мониторинг на ВКС4.1-единствени източници на питейна вода-

За територията на ДГС-Клисура в тази консервационна стойност попадат отдели, определени като вододайна зона, чешми каптажи и др. Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на стопанството. Проведени са наблюдения- и са попълнени 18 формуляра. Проведените горскостопански дейности в насаждения определени като вододайни зони ,не оказват значителни отрицателни въздействия и тези дейности са съобразени и съгласувани с компетентните органи. В случай че сечта е предвидена в ГСП, то същият преди одобряването си е съгласувана с компетентните органи МОСВ, при изготвяне на план –извлечение, същото се съгласува с РИОСВ. Преди одобрение с РДГ-Пловдив. Извършените лесовъдски дейности са насочени към подобряване на здравословното състояние на горите, подпомагане създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна структура.

Проведен мониторинг на ВКС 4.2 –гори с решаващо значение за регулиране на водния оток ВКС 4 проведени са наблюдения и са попълнени 19 броя формуляри

Проведен мониторинг на ВКС 4.3-гори с решаващо противоерозионно значение,- проведени са наблюдения и са попълнени 38 броя формуляри.състоянието на горската територия е добро, след извеждане на сечите, проведените лесовъдски мероприятия не влошават състоянието на насажденията

Проведен мониторинг на ВКС4.4-гори,които представляват бариера за разпространението на пожари проведени са наблюдения и попълнени формуляри 29;

Проведен мониторинг на ВКС4.5-гори с решаващо значение за състоянието на селскостопанските дейности-земеделие, рибни запаси и за защита на инфраструктурните обекти проведени са наблюдения и попълнени формуляри 21 На територията на стопанството са идентифицирани гори, създадени за защита на инженерни съоръжения. През 2022г. тези гори не са провеждани лесовъдски мероприятия и дейности. Няма констатирани нерегламентирани дейности. Състоянието на горите е добро и не са нарушени функциите им.;

Проведен мониторинг на ВКС 6- . Места, ресурси, местообитания и ландшафти от глобално или национално културно, археологично или историческо значение, и/или от критично (незаменимо) значение за традиционната култура на местните общности и коренното население, идентифицирани с тяхно участие, вкл. културно, екологично, икономическо или религиозно/духовно значение. проведени са наблюдения в отдел - 158б; За територията на ТП ДГС "Клисура" има паметник на културата, който се включва в тази категория. - Гори около паметници на културата (Паметник на културата "Зли дол"), обявен със Заповед 3572/30.12.1966г на МГГП, попадащ в подотдели: 158б-и, м, н, с обща площ 14,4 ха. Ежегодно в близост до паметника се провеждат исторически възстановки на Априлското въстание. От направеният мониторинг няма констатирани замърсявания, състоянието на горската територия по местонахождение до ВКС е добро и не са нарушени функциите им.

ПРЕДСТАВИТЕЛНИ ОБРАЗЦИ ОТ ЕСТЕСТВЕНИ ГОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ

В Доклада на горите с висока консервационна стойност /ГВКС/ е включен списък на насажденията възприети като представителни образци на естествените горски екосистеми, част от които са и Горите във фаза на старост. Представителните образци на естествените горски екосистеми представляват 10% от площта, стопанисвана от ТП ДГС-Клисура и включват следните типове екосистеми-естествени бял борови гори, в т.ч. гори фаза на старост;-естествени гори от черен бор,в т.ч. гори фаза на старост;-естествени смърчови гори в т.ч. гори фаза на старост, смесени букови гори, дъбови гори с участието но зимен дъб, благуи и цер, гори от келяв габър, Смесени иглолистни и широколистно-иглолистни гори без преобладаване на дървесния вид. От извършения мониторинг се установи ,че като цяло здравословното състояние на насажденията е добро. Наблюдават се повреди от биотични и абиотични въздействия на единични дървета или на малки групи, които не оказват значително въздействие върху екосистемата.

XIII. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА Планираните и проведени сечи през 2022г. дейности и мероприятия, не са указали отрицателно въздействие върху природната среда. При планирането и провеждането на всички горскостопански мероприятия през 2022г. са спазени препоръките и указанията за стопанисване на съответните ВКС-та. Към момента очакваме приемане на новия ГСП на ТП ДГС-Клисура, в който са проектирани само сечи с удължен възобновителен период. На територията на стопанството се запазва тенденцията за добро възобновяване след провеждане на сечи с удължен възобновителен период. Провеждат се отгледни сечи-прореждания, пробирки, селекционни, чрез които са създават благоприятни условия за нарастване на височина и по диаметър на дърветата от желаните видове. Провеждането на отгледни сечи повишава механичната устойчивост на насажденията. След приключване на горскостопанските дейности/изведени сечи/ през 2022 година е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП „ДГС-Клисура”. От изготвените и представени оценки на въздействието може да се направят следните общи констатации относно: Повреди по подраста в насажденията с извършена оценка-не са установени или са установени минимални повреди. Повреди по оставащия дървостой- не са констатирани над допустимите/над 2% по брой от оставащите на корен дървета/.Създаване на условия за активизиране на почвената ерозия-по тракторните и коларски пътища-не е констатирано. Оставяне на мъртва дървесина-в насажденията с изведени сечи е налична стояща и лежаща мъртва дървесина както и биотопни дървета. Водни ресурси на територията и/или в близост до насажденията-не са констатирани ;Въздействия върху съседни насаждения-не са констатирани; Въздействия върху съседни имоти и инфраструктура-не са констатирани;

Не са постъпвали сигнали за отрицателно въздействие от проведените горскостопански мероприятия върху популациите от растителни и животински видове, почвите и водните ресурси в и в съседство с горските територии-държавна собственост.

XIV.ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ СОЦИАЛНАТА СРЕДА През 2022год.бяха проведени срещи с ученици от няколко училища във връзка с популяризирането на горската професия, запознаване с дейностите в горите ,залесяване, съвместни инициативи и обучения Запознаването на местното население и всички заинтересовани страни с принципите на горската сертификация ще удостовери, че стопанисването и управлението на горските територии-държавна собственост от ТП”ДГС Клисура” се осъществява по отговорен начин, съчетаващ екологичните, икономичните и социалните ползи от горите.

През изтеклата година с кметовете на общините и кметствата бяха направени срещи, свързани с обичайната дейност и възможности за поставяне на различни проблеми. Бяха разглеждани въпроси относно вид дейност, обекти, местности, сключени договори, маршрути за движение на транспортни средства по горските автомобилни пътища на ТП „ДГС Клисуре”. Местното население закупува дърва за огрев на базата на утвърден ценоразпис за продажба дървесина на корен от горски територии държавна собственост по реда на чл.71,ал.1,т.1,2,3 и 6 от Наредбата по чл.95,ал1 от ЗГ и добита дървесина –от временен склад-по т.4.

XV.ОЦЕНКА НА ЕФИКТИВНОСТТА И ПРОДУКТИВНОСТТА НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО: Основни предизвикателства за подобряване ефективността на горското стопанство при спазване на стандарта за отговорно управление на горите са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления-екологични, икономически и социални. Те са обвързани с голям брой заинтересовани страни. Анализирайки данните от извършеното проучване в периода месец януари-декември 2022 год., в изпълнение на ежегодния мониторинг на биологичното разнообразие на ГВКС и прилагане принципите на устойчиво използване на биологичните ресурси и опазването на биоразнообразието в ТП „ДГС-Клисуре”, показват че не са констатирани съществени пропуски и нарушения по стопанисване на горите попадащи в ГВКС. Прилаганите лесовъдски системи и дейности в ГВКС, благоприятстват за осигуряването на основните функции от горите като социално-хигиенни, защитно-водоохранни, противоерозионни и рекреационни.

Състоянието на възобновяването в горите с висока консервационна стойност е добро, което е резултат на добрите лесовъдски практики прилагани се в горите на ТП „ДГС-Клисуре”, чрез спазване на основни лесовъдски принципи при извеждане на сечите. Биоразнообразието, устойчивостта на екосистемите и многофункционалното управление в ТП „ДГС Клисуре” е приоритет за преодоляването на негативното влияние и изменение на климата. Управлението и поддържането на ГВКС се насърчава и популяризира чрез местни кампании и срещи с населението и фирмите, осъществяващи дейности на територията на стопанството на които са обсъждани въпроси за устойчиво ползване на горите, свързани с опита и прилагане на полезни практики от колектива на ТП „ДГС-Клисуре”. В резултат на извършен мониторинг,ТП „ДГС-Клисуре” приключва 2022 година с добър екологичен и финансов резултат.

Изготвил:.....*П.....

Одобрил:.....*П.....

/инж. Мария Арбова-лесничей/ /инж. Христо Колев-Директор на ТП ДГС-Клисуре/

/*Налице са положени подписи, като същите са заличени съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679/